

**Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (voimassa 13.8.2005 alkaen)
9.9.2004/852**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ympäristöministeriön esittelystä, säädetään 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) sekä 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 16 §:n ja 52 §:n 4 momentin nojalla:

1 § Tarkoitus

Sen lisäksi, mitä jätelaissa (1072/1993) säädetään tuottajavastuuseen perustuvasta sähkö- ja elektroniikkalaiteromun jätehuollosta, noudatetaan tätä asetusta sähkö- ja elektroniikkalaitteista peräisin olevien jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, käytöstä poistettavien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja niiden osien uudelleenkäytön, kierrätyksen ja muun hyödyntämisen edistämiseksi sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun esikäsittelyn ja käsittelyn ympäristönsuojelun tason parantamiseksi.

2 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan liitteessä 1 mainittuihin luokkiin kuuluviin sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin.

Asetusta ei sovelleta sähkö- ja elektroniikkalaitteeseen, joka kuuluu osana muuntyyppiseen laitteeseen, johon tätä asetusta ei sovelleta, eikä hehkulankalamppuihin.

3 § Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) sähkö- ja elektroniikkalaitteella liitteen 1 laiteluokkaan kuuluvaa laitetta, joka toimiakseen asianmukaisesti tarvitsee sähkövirtaa tai sähkömagneettista kenttää tai joka on tarkoitettu tällaisen virran tai kentän synnyttämiseen, siirtämiseen tai mittaamiseen ja joka on suunniteltu käytettäväksi enintään 1000 voltin vaihtojännitteellä tai enintään 1500 voltin tasajännitteellä;
- 2) sähkö- ja elektroniikkalaiteromulla sähkö ja elektroniikkalaitetta, jota on jätelain 3 §:n 1 momentin mukaan pidettävä jätteenä, mukaan lukien kaikki komponentit, osakokoonpanot ja kuluvat materiaalit, jotka ovat osa tuotetta silloin, kun se poistetaan käytöstä;
- 3) ehkäisemisellä toimia, joiden tarkoituksena on vähentää sähkö- ja elektroniikkalaiteromun ja sen sisältämien aineiden määrää ja haitallisuutta ympäristölle;
- 4) uudelleenkäyttämällä toimia, joilla sähkö- ja elektroniikkalaiteromu tai sen osa käytetään alkuperäiseen tarkoitukseensa; uudelleenkäyttö sisältää keräyspaikkaan, jakelijalle, kierrättäjälle ja valmistajalle palautettujen laitteiden tai niiden komponenttien jatkettun käytön;
- 5) kierrätyksellä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun tai sen osan käyttöä raaka-aineena joko alkuperäiseen tai muuhun tarkoitukseen, lukuun ottamatta energiasisällön hyödyntämistä;
- 6) hyödyntämällä soveltuvin osin jäteasetuksen (1390/1993) liitteessä 5 tarkoitettua toimintaa, jonka tarkoituksena on ottaa talteen ja käyttöön sähkö- ja elektroniikkalaiteromun tai sen osan sisältämä aine tai energia;

7) käsittelyllä soveltuvin osin jäteasetuksen liitteessä 6 tarkoitettua toimintaa, jonka tarkoituksena on sähkö- ja elektroniikkalaiteromun tai sen osan vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen;

8) esikäsittelyllä kaikkea toimintaa sen jälkeen, kun sähkö- ja elektroniikkaromu on toimitettu laitokseen puhdistusta, purkamista, murskaamista, hyödyntämistä tai käsittelyn valmistelua varten sekä muita toimia sähkö- ja elektroniikkaromun hyödyntämisen tehostamiseksi tai käsittelyn helpottamiseksi;

9) tuottajalla myyntitavasta riippumatta mukaan lukien kuluttajasuojalain (38/1978) 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettu etämyynti sitä, joka:

a) valmistaa ja myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita omalla tuotemerkillään;

b) myy omalla tuotemerkillään muiden tuottajien tuottamia laitteita; myyjää ei kuitenkaan pidetä tuottajana, jos a alakohdassa tarkoitettun tuottajan tuotemerkki on laitteessa;

c) ammattimaisesti tuo maahan tai vie sähkö- ja elektroniikkalaitteita johonkin Euroopan yhteisön jäsenvaltioon;

joka vain tarjoaa rahoitussopimukseen perustuen rahoituksen, ei kuitenkaan ole tässä asetuksessa tarkoitettu tuottaja, ellei hän toimi myös tuottajana a, b tai c alakohdassa tarkoitettulla tavalla;

10) jakelijalla sitä, joka tarjoaa sähkö- ja elektroniikkalaitteita kaupallisesti niiden käyttäjille;

11) kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaiteromulla kotitalouksista peräisin olevaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromua sekä kaupan, teollisuuden, laitosten ja muun elinkeinotoiminnan piiristä tulevaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromua, joka laatunsa ja määränsä vuoksi vastaa kotitalouksista peräisin olevaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromua;

12) vaarallisella aineella kemikaalilain (744/1989) 11 §:ssä tarkoitettua vaarallista kemikaalia;

13) rahoitussopimuksella laitteeseen liittyvää laina-, leasing-, vuokra- tai osamaksusopimusta tai -järjestelyä riippumatta siitä, määrätäänkö sopimuksessa tai järjestelyssä taikka lisäsopimuksessa tai -järjestelyssä laitteen omistuksen siirtymistä.

Mitä tässä asetuksessa säädetään tuottajasta, koskee vastaavasti jätelain 18 g §:ssä tarkoitettua tuottajayhteisöä.

4 § Tuotteen suunnittelu ja valmistus

Sähkö- ja elektroniikkalaite on suunniteltava ja valmistettava siten, että:

1) vaarallisia aineita käytetään mahdollisimman vähän;

2) sähkö- ja elektroniikkalaiteromun purkaminen, uudelleenkäyttö ja kierrättäminen tai muu hyödyntäminen on mahdollisimman helppoa;

3) kierrätettyjä materiaaleja käytetään mahdollisimman paljon;

4) tuotteesta ei aiheudu jätteenä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle eikä haittaa tai vaikeutta jätehuollon järjestämiselle.

Tuotteen suunnittelussa ja valmistamisessa ei saa käyttää menetelmiä, joilla tarkoituksellisesti estetään sähkö- ja elektroniikkalaiteromun uudelleenkäyttö, ellei täten saavuteta ympäristönsuojelun ja turvallisuuden kannalta ylivoimaista hyötyä.

5 § Vähimmäistavoitteet

Tuottajan on huolehdittava siitä, että 31 päivään joulukuuta 2006 mennessä:

- 1) kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaiteromua kerätään keskimäärin vähintään neljä kilogrammaa asukasta kohden vuodessa;
- 2) liitteen 1 luokkaan 1 (suuret kodinkoneet) ja luokkaan 10 (automaatit) kuuluvan kerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keskimääräisestä laitekohtaisesta painosta hyödynnetään vähintään 80 ja uudelleenkäytetään tai kierrätetään vähintään 75 %;
- 3) liitteen 1 luokkaan 3 (tieto- ja teletekniset laitteet) ja 4 (kuluttajaelektroniikka) kuuluvan kerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keskimääräisestä laitekohtaisesta painosta hyödynnetään vähintään 75 ja uudelleenkäytetään tai kierrätetään vähintään 65 %;
- 4) liitteen 1 luokkaan 2 (pienet kodinkoneet), 5 (valaistuslaitteet), 6 (sähkö- ja elektroniikkatyökalut) ja 7 (lelut, vapaa-ajan- ja urheiluvälineet) ja 9 (tarkkailu ja valvontalaitteet) kuuluvan kerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keskimääräisestä laitekohtaisesta painosta hyödynnetään 70 ja uudelleenkäytetään tai kierrätetään vähintään 50 %;
- 5) kerätyn kaasupurkauslamppuromun painosta uudelleenkäytetään tai kierrätetään vähintään 80 %.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu, joka on viety Euroopan yhteisön ulkopuolelle, otetaan huomioon hyödyntämistavoitteiden täyttämisen osalta ainoastaan, jos maastaviejä voi osoittaa, että hyödyntäminen, uudelleenkäyttö tai kierrätys on tapahtunut tämän asetuksen vaatimuksia vastaavalla tavalla.

6 § Erilliskeräys

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromua ei saa sekoittaa muuhun jätteeseen.

Tuottajan on järjestettävä kaiken kerättävissä olevan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun erilliskeräys riippumatta 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa asetun keräystavoitteen saavuttamisesta.

Tuottajan on järjestettävä erilliskerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun toimittaminen hyväksytyyn esikäsittelypaikkaan, jollei laitteita kokonaisuudessaan käytetä uudelleen. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu on kerättävä ja varastoitava siten, että uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen soveltuvat kokonaiset laitteet ja osat voidaan ensisijaisesti käyttää uudelleen ja toissijaisesti kierrättää mahdollisimman tarkasti.

7 § Esikäsittely

Tuottajan on järjestettävä erilliskerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun esikäsittely laitoksessa, jolla on ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu ympäristölupa. Tehdessään sopimuksia esikäsittelylaitosten kanssa tuottajien on asetettava etusijalle laitokset, jotka ovat ottaneet käyttöön Euroopan yhteisön alueella sertifioituja ympäristöhallintajärjestelmiä.

Esikäsittelyssä on sovellettava parasta saatavilla olevaa esikäsittely-, hyödyntämis- ja kierrätysteknologiaa. Esikäsittelyssä sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta on poistettava kaikki nesteet. Romu on esikäsiteltävä liitteen 2 mukaisesti.

Esikäsittelypaikan on täytettävä liitteen 3 mukaiset tekniset vaatimukset.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun esikäsittelyä koskevaan ympäristölupaan on sisällytettävä määräykset 2 ja 3 momentin velvoitteiden huomioon ottamiseksi.

8 § Jätehuoltokustannusten ilmoittaminen tuotteen hinnassa

Vuoden 2005 elokuun 13 päivän jälkeen markkinoille toimitetuista sähkö- ja elektroniikkalaitteista syntyvän kotitalouden sähkö- ja elektroniikkaromun jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia ei saa erikseen ilmoittaa ostajalle uutta tuotetta myytäessä.

Tuottajalla on oikeus ilmoittaa ostajille uutta tuotetta myytäessä ennen 1 momentissa mainittua ajankohtaa markkinoille toimitetuista laitteista syntyvän kotitalouden romun jätehuollosta aiheutuvat todelliset kustannukset 13 päivään helmikuuta 2011 ja liitteen 1 luokkaan 1 kuuluvien laitteiden osalta 13 päivään helmikuuta 2013 asti.

9 § Etämyyntiä harjoittavan tuottajan velvollisuudet

Etämyyntiä harjoittavan sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan on osallistuttava kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaiteromun jätehuollon rahoituksen järjestämiseen siinä Euroopan yhteisön jäsenmaassa, johon laite toimitetaan, siten kuin jätelain 18 c §:n 1 ja 2 momentissa, 18 m §:n 2 momentissa ja edellä tämän asetuksen 8 §:ssä säädetään.

10 § Sähkö- ja elektroniikkalaitteeseen tehtävät merkinnät

Tuottajan on huolehdittava siitä, että 13 päivän elokuuta 2005 jälkeen markkinoille toimittamansa sähkö- ja elektroniikkalaitteet on varustettu liitteessä 4 esitetyllä erilliskeräystä tarkoittavalla merkinnällä. Erityistapauksissa, jos se on tuotteen koon tai toiminnan vuoksi tarpeen, tunnuksen voi merkitä sähkö- ja elektroniikkalaitteen pakkaukseen, käyttöohjeisiin ja takuutodistukseen.

Tuottajan on huolehdittava siitä, että 13 päivän elokuuta 2005 jälkeen markkinoille toimittamansa sähkö- ja elektroniikkalaitteet on varustettu merkinnällä, josta käy ilmi laitteen tuottaja, joka on saattanut laitteen markkinoille Euroopan yhteisössä. Laitteen merkinnästä on myös käytävä ilmi, että se on toimitettu markkinoille tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

11 § Käyttäjille annettavat tiedot

Tuottajan on huolehdittava sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keräystä ja hyödyntämistä koskevasta tiedotuksesta ja neuvonnasta. Tiedotuksessa on erityisesti huolehdittava, että kotitalouksissa sähkö- ja elektroniikkalaitteita käyttävät saavat tiedot:

- 1) erilliskeräysvelvoitteesta ja -ohjeista;
- 2) käytettävissä olevista keräysjärjestelmistä ja -paikoista;
- 3) siitä, miten he voivat vaikuttaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keräykseen, uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja muuhun hyödyntämiseen;
- 4) sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin sisältyvien vaarallisten aineiden mahdollisista ympäristö- ja terveysvaikutuksista;
- 5) Liitteessä 4 esitetyn symbolin merkityksestä.

12 § Esikäsittelijöille annettavat tiedot

Tuottajan on annettava esikäsittelijöiden pyynnöstä tiedot kunkin laitetyypin uudelleenkäytöstä ja esikäsittelystä vuoden kuluessa laitteen toimittamisesta markkinoille. Tiedosta on käytävä ilmi sähkö- ja elektroniikkalaiteromun uudelleenkäyttöä, esikäsittelyä ja kierrätystä harjoittavien yritysten tarvitsemat tiedot sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sisältäminen osien ja aineiden tunnistamiseksi sekä vaarallisten aineiden sijainnista laitteissa. Tieto on toimitettava uudelleenkäyttökeskuksille sekä esikäsittelyä ja kierrätystä harjoittaville yrityksille käsikirjana tai sähköisessä muodossa.

13 § Seurantatiedot

Tuottajan tai tuottajan lukuun toimivan esikäsittelijän tai muun kolmannen osapuolen on ilmoitettava Pirkanmaan ympäristökeskukselle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä mahdollisuuksien mukaan luokittain liitteen 1 mukaisesti seuraavat edellistä vuotta koskevat tiedot ja arviot:

- 1) kotimaan markkinoille toimitettujen uusien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden määrä tonneina ja jos mahdollista kappaleina;
- 2) arvio sähkö- ja elektroniikkalaiteromun kertymästä tonneina;
- 3) kerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrä sekä uudelleen käytetyn, erikseen kierrätetyn ja muutoin hyödynnetyn laiteromun määrä tonneina ja jos mahdollista kappaleina;
- 4) kerätyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun vienti tonneina ja jos mahdollista kappaleina;
- 5) vakuusjärjestelyssä ja vakuuden määrässä tapahtuneista muutoksista.

Etämyyntiä harjoittavan tuottajan on toimitettava tiedot asianomaisen Euroopan yhteisön jäsenmaan markkinoille toimitettujen uusien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden määrästä tonneina ja jos mahdollista kappaleina sekä tiedot, miten tuottaja täyttää 9 §:n mukaisen velvollisuuden.

14 § Raportointi

Pirkanmaan ympäristökeskuksen on toimitettava 13 §:ssä tarkoitetut tiedot Euroopan yhteisöjen komission päätöksen mukaisella lomakkeella komissiolle kahden vuoden välein 18 kuukauden kuluessa raportin kattaman ajan päättymisestä.

Pirkanmaan ympäristökeskuksen on osaltaan järjestettävä asianmukainen tietojenvaihto Euroopan yhteisön jäsenmaiden kesken erityisesti 5 §:n 2 momentin ja 13 §:n 2 momentin noudattamiseksi.

Pirkanmaan ympäristökeskuksen on toimitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle joka kolmas vuosi kertomus tämän asetuksen täytäntöönpanosta Suomessa eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järjeistämistä annetun neuvoston direktiivin 91/692/ETY 5 artiklan mukaisesti yhdeksän kuukauden kuluessa raportin kattaman ajan päättymisestä.

15 § Tuottajatiedostoon tehtävän ilmoituksen sisältö.

Jätelain 50 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa tuottajan tekemässä ilmoituksessa tuottajatiedostoon merkitsemistä varten on oltava seuraavat tiedot:

- 1) tuottajan nimi tai toiminimi;
- 2) yhteys- ja osoitetiedot;
- 3) yhteyshenkilön nimi ja asema;
- 4) yritys- ja yhteisötunnus;
- 5) selvitys tuottajan markkinoimista tuotteista ja niiden markkina-alueesta sekä tuottajan liikevaihto ja arvio tuottajan euro- ja painoperusteisesta markkinaosuudesta laitteittain tai laiteryhmittäin liitteen 1 mukaisesti;
- 6) tiedot tuottajan järjestämästä jätehuollosta, kuten vastaanottopaikkaverkostosta, keräyksestä ja kuljetuksesta, käytöstä poistettujen kokonaisten tuotteiden uudelleenkäytöstä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromun esikäsittelystä, kierrätyksestä, muusta hyödyntämisestä ja käsittelystä sekä muusta jätehuollosta, ja sen piiriin kuuluvien jätteiden lajista, laadusta, määrästä ja alkuperästä sekä toiminta-alueesta;
- 7) selvitys jätehuollon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista;
- 8) selvitys tuottajan jätelain 18 m §:n 2 momentin nojalla asettamasta vakuudesta.

Jätelain 50 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa tuottajayhteisön tekemässä ilmoituksessa tuottajatiedostoon hyväksymistä varten on oltava seuraavat tiedot:

- 1) tuottajayhteisön nimi tai toiminimi;
- 2) yhteys- ja osoitetiedot;
- 3) yhteyshenkilön nimi ja asema;
- 4) yritys- ja yhteisötunnus;
- 5) selvitys tuottajayhteisön edustamista tuottajista: yrityksen nimi, yritys- ja yhteisötunnus ja tuottajayhteisöön liittymispäivämäärä;

6) selvitys tuottajayhteisön edustamien tuottajien markkinoimista tuotteista, niiden markkina-alueesta sekä arvio yhteisestä euro- ja painoperusteisesta markkinaosuudesta laitteittain tai laiteryhmittäin liitteen 1 mukaisesti;

7) tuottajayhteisön säännöt ja tarvittaessa muu selvitys, josta käy ilmi, miten velvoitteet on jaettu tuottajien kesken ja miten uusi tuottaja voi sopia tuottajavastuun hoitamisesta tuottajayhteisön kanssa;

8) tiedot tuottajayhteisön järjestämästä jätehuollosta, kuten vastaanottopaikkaverkostosta, keräyksestä ja kuljetuksesta, käytöstä poistettujen kokonaisten tuotteiden uudelleenkäytöstä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromun esikäsittelystä, kierrätyksestä, muusta hyödyntämisestä ja käsittelystä sekä muusta jätehuollosta, ja sen piiriin kuuluvien jätteiden lajista, laadusta, määrästä ja alkuperästä sekä toiminta-alueesta;

9) selvitys jätehuollon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista sekä sopimuskumppaneiden ympäristöluvista sekä mahdollisista ympäristöjohtamis- ja laatu järjestelmistä;

10) selvitys vakavaraisuuden arvioimiseksi tai tuottajayhteisön jätelain 50 c §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesta vakuudesta.

Tuottajan ja tuottajayhteisön on ilmoitettava viipymättä Pirkanmaan ympäristökeskukselle, jos sen nimi, toiminimi tai yhdystiedot muuttuvat tai jos 1 momentin 7 ja 8 kohdassa ja 2 momentin 8 ja 9 kohdassa tarkoitetuissa jätehuoltojärjestelmässä ja sopimusjärjestelyissä tapahtuu oleellisia muutoksia. Tuottajayhteisön on lisäksi ilmoitettava viivytyksettä Pirkanmaan ympäristökeskukselle 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen muutoksista sekä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut tiedot tuottajayhteisön piiriin liittyneistä uusista ja siitä eronneista tuottajista.

16 § Jätelain eräiden säännösten voimaantulo

Jätelain tuottajavastuuta koskevia säännöksiä sovelletaan sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin 13 päivän elokuuta 2005 jälkeen.

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan ja tuottajayhteisöjen on kuitenkin tehtävä jätelain 50 b §:ssä edellytetty ilmoitus Pirkanmaan ympäristökeskukselle 15 päivään toukokuuta 2005 mennessä.

17 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä elokuuta 2005.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

* Liitteet PDF-tiedostona.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/96/EY (32002L0096); EYVL N:o L 37, 13.2.2003, s. 24